خراسان روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۵ . ۹ شعبان ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۲۵۶

معاون اول صندوق بین المللی پول به ایران آمد

معاون اول مدیر عامل صندوق بین المللی پول در راس هیئتی از کارشناسان و متخصصان این نهاد وارد تهران شد. به گزارش مهر، هیئت اعزامی صندوق بین المللی پول به ریاست «لیپتون» معاون اول این صندوق، در اقامت خود در تهران با برخی مقام های دولت دیدار و گفتگو خواهد کرد. لیپتون همچنین در بانک مرکزی با موضوع «ایران در مسیر دستیابی به جایگاه مناسب خود در اقتصاد جهانی» در جمع اقتصاددانان سخنرانی می کند.

منتقدان طرح اصلاح نظام بانکی چه می گویند؟

منتقدان: طرح مجلس فقط به اشکالات شرعی عملکرد بانک ها پرداخته است

حبیب نیکجو - طرح مجلس برای اصلاح نظام بانکی به یکی از پرچالش ترین موضوعات روز اقتصاد ایران بدل شده است. عده ای طرح مجلس برای اصلاح نظام بانکی را بی راهه می دانند و برخی از تاکید مراجع برای پیگیری این طرح خبر می دهند. در هر صورت کمیسیون اقتصادی مجلس باید تا دو هفته دیگر در مورد این طرح تصمیم بگیرد. تصمیمی که به مثابه جراحی نظام بانکی است. در این گزارش سعی خواهیم کرد، نقد های منتقدین را مطرح کنیم و پاسخ های موافقان را در مقابل آن قرار دهیم. پیش از این در گزارش روز یکشنبه ۱۹ اردیبهشت با عنوان «تبعات سه گانه غفلت از نظارت اسلامی در بانک ها» به بررسی گزارش مرکز پژوهش های مجلس در تایید این طرح و همچنین استدلال های طراحان این طرح از جمله دکتر بحرینی و دکتر مصباحی مقدم پرداخته بودیم.

■ **منتقد اول: محمد طبیبیان- اقتصاددان**

اگرچه دکتر طبیبیان در یادداشت خود در روزنامه دنیای اقتصاد نقدهای متعددی را مطرح می کند، اما یک نقد بیش از همه چشم نوازی می کند. طبیبیان با بیان این که قانون منع ربا در کشور های اروپایی نظیر فرانسه، آلمان و ایتالیا وجود دارد، می نویسد: «قانون ۱۳۶۲ و طرح مورد بحث فعلی نمایندگان، ربا را با بهره یکی انگاشته و مردود می داند، اما نرخ بهره از یک طرف منعکس کننده بازدهی سرمایه و از طرف دیگر رجحان زمانی مردم است» . دکتر طبیبیان در ادامه به نقش متغیر هایی نظیر تورم اشاره می کند و معتقد است که مفهوم ربا بد فهمیده شده است. با این حال، این برداشت متفاوت از برداشت اکثر مراجع در مورد ربا است. برای مثال، حکم آیا ا... مکارم در این باره، این گونه است: «مطالبه تفاوت تورّم در وام دادن نوعی ربا محسوب می شود» .

■ **منتقد دوم: پرویزیان - عضو شورای پول و اعتبار**

پرویزیان به عنوان یکی از افراد با سابقه در نظام بانکی، معتقد است که بازی ندادن بازیگران اصلی در تهیه طرح اشکال اصلی این طرح است. او این گونه می نویسد: «اصولا برای تصویب و اجرای یک قانون باید نهاد هایی را که به صورت مستقیم و غیر مستقیم به جزء جزء قانون ارتباط پیدا می کنند، مد نظر قرار داد. در طرح اخیر اصلاح نظام بانکی، سه نهاد را می توان نام برد که سریعا تحت الشعاع این قانون قرار خواهند گرفت. بانک ها، بخش خصوصی و دولت با تصویب و اجرای طرح مورد نظر در اتفاقات صورت گرفته دخیل خواهند بود» با این حال، شواهد زیادی وجود دارد که دولت و بانک ها تمایلی به تغییر ندارند. برای مثال، کامران ندری که مدیر گروه بانکداری اسلامی پژوهشکده پولی و بانکی است، می گوید: «با توجه به این که قانون عملیات بانکی بدون ربا در سال ۱۳۶۲ تصویب شد، این قانون باید ظرف پنج سال مورد بازنگری قرار می گرفت اما حدود ۳۰ سال از زمان آن گذشته است، لذا مجلس شورای اسلامی با توجه به دریافت نکردن لایحه دولت خود را اسا به بازنگری در این قانون از طرق ارائه یک طرح اقدام کرده است» .

■ **منتقد سوم: حمید قنبری- کارشناس بانک مرکزی**

حمید قنبری که از کارشناسان خبره بانک مرکزی به شمار می رود، نقد خود را این گونه مطرح می کند: «اگر از طراحان قانون بانکداری اسلامی که اخیرا در مجلس شورای اسلامی مورد بحث قرار گرفته است سوال شود که هدف اصلی از طرح این قانون چه بوده است بی گمان پاسخ آن ها جز این نخواهد بود که بانکداری در کشور، اسلامی نبوده است و این قانون، چنین نیازی را برطرف می کند. پاسخ تا اینجا قانع کننده به نظر می رسد، اما سوالات که جزئی تر و دقیق تر شوند، پاسخ ها مبهم تر می شوند. اگر پرسیده شود که اسلامی نبودن بانکداری در کشور به چه دلیل است، به دلیل قانون موجود است یا به دلیل رویه ها و عملکردها؟ آنگاه طراحان قانون چه پاسخی خواهند داشت؟ آن ها نمی توانند بگویند که قانون موجود خلاف شرع است چرا که قانون موجود را شورای نگهبانی تایید کرده است که طراحان قانون نمی توانند در فقاهت آن ها تردید کنند . وی با این مقدمه مسئله غیرشرعی بودن نظام بانکی را به رویه ها و عملکردها مرتبط می داند و معتقد است با این طرح این مشکل برطرف نمی شود.

■ **منتقد چهارم: حسین عیوضلو- اقتصاددان**

عیوضلو در یادداشتی مفصل اشکالات ۱۸ گانه ای را برای این طرح بر می شمارد. عیوضلو که در زمینه بانکداری اسلامی مطالعات فراوانی داشته است، نقد اصلی خود را در نگاه محدود طراحان طرح برای از بین بردن ربا از سیستم بانکی قرار می دهد. او این گونه ی نویسد: «در حال حاضر با توجه به اسناد بالادستی و تاکیدات ویژه مقام معظم رهبری بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اجرای عدالت و اقتصاد مقاومتی بهتر است از عنوان بانکداری اسلامی استفاده کنیم که ناظر بر حذف ربا، غرر، غبن، ظلم و... از نظام پولی و بانکی و همچنین رعایت عدالت و قوام اقتصادی در اجرای طرح ها و سرمایه گذاری است که می تواند ضامن تحرک بخش واقعی اقتصاد و تحریک تولید و اشتغالزایی شود» . البته نقد های عیوضلو به اینجا ختم نمی شود و عدم تفکیک بین بانک ها، ترکیب شورای پول و اعتبار و نبود اسناد پشتیبان از دیگر انتقاد های مطرح شده است. انتقاد هایی که به نظر به جا می رسد و جا دارد طراحان طرح به آن پاسخ دهند.

در پایان لازم است، این نکته را یادآور شویم که نظام بانکی به شدت با مشکل مواجه است و سال هاست اصلاح نظام بانکی به عنوان مطالبه مشترک دولت ها و مجلس های دوره های مختلف مطرح بوده است، اما تعلل دولت های مختلف، مجلس نهم را به ارائه طرح اصلاح نظام بانکی کشاند، طرحی که اگر دولت به صورت لایحه ارائه می داد، می توانست به لحاظ کارشناسی قوی تر باشد، اما با توجه به تعلل دولت، اقدام مجلس می تواند معضل نظام بانکی را از جهت عملکرد ربوی و اصلاح آن، رفع کند. چرا که تشکیل شورای فقهی و ضمانت اجرایی تصمیمات این شورا، در کنار تغییر سازوکار تعیین نرخ سود بانک ها و حل معضل جریمه دیرکرد، در طرح مجلس توانسته است، امید ها به رفع شبهات جدی عملکرد ربوی بانک ها را تقویت کند.

تالار شیشه ای

ایمان مقدسیان
economic@khorasannews.com

رصد قرارداد سایپا با سیتروئن در بورس

امید سهامداران سایپا به قرارداد ۲۰۰ میلیون دلاری

در خبری مربوط به گروه خودرو، معاون وزیر صنعت گفت: مذاکرات سایپا و سیتروئن فرانسه به مرحله عقد قرارداد نزدیک و آخرین مراحل قراردادی و حقوقی این همکاری ۲۰۰ میلیون دلاری انجام شده است. محسن صالحی نیا با اشاره به این که مذاکرات سایپا و سیتروئن فرانسه به مرحله عقد قرارداد نزدیک شده به ایرنا گفت: در این مذاکرات حتی میزان سرمایه گذاری و مکان انجام فعالیت مشخص شده است. وی با اشاره به این که آخرین مراحل قراردادی و حقوقی این همکاری انجام شده، گفت: براساس آخرین مذاکرات، حجم سرمایه گذاری مشترک در مرحله نخست ۲۰۰ میلیون دلار برآورد شده و سایت سایپای کاشان نیز به عنوان محل اجرای این همکاری تعیین شده است. به گفته صالحی نیا شرکت سیتروئن برای سرمایه گذاری در فاز نخست علاوه بر تکنولوژی، پول نقد نیز خواهد آورد. از این دست خبر ها فعلاً برای سایپا باید شنیده شود تا بلکه کمی از فشار فروش سهام آزاد شده این سهم کاسته شود، فشار فروشی که بازار را هم دچار دردسر کرده و باعث شده کمی محافظه کارانه به بقیه سهام نگاه کند. دیروز جو گروه خودرو سازی و قطعات با محوریت ایران خودرو و بد نبود و در پایان این سهم با ۴ درصد رشد به کار خود خاتمه داد. زامیاد، ایران خودرو دیزل و سایپا دیزل نیز مثبت بودند. در مجموع و در کلیت بازار اخبار، ایران خودرو و شپنا سه سهمی بودند که بیشترین میزان رشد را از آن خود کردند. بیشترین تأثیر منفی را هم دو قلو های سنگ معدنی یعنی کگل و کچاد از خود به جا گذاشتند و به دنبال آن ها فولاد مبارکه هم منفی بود. اما در اخبار مربوط به دیگر شرکت ها، پست بانک هم اعلام کرده به دنبال فروش اموال مازاد خود است که در صورت محقق شدن، می تواند سود قابل توجهی را شناسایی کند، پاکات مزایده ۱۷ و ۲۰ خرداد بازگشایی خواهد شد. در مجمع پتروشیمی زاگرس ۱۷۶۱ ریال سود تقسیم شد، شرکت اعلام کرده برنامه تولید ۳ میلیون تن متانول را تا پایان سال در دستور کار خود دارد، همچنین هزینه های حمل به زیر ۴۰ دلار کاهش داشته که البته این خبر خوبی برای زاگرس است. مجامع شرکت های پتروشیمی یک ویژگی بارز برای سهامداران دارد و آن این که در این مجامع سود تقسیم شده بلافاصله بعد از مجمع تقسیم خواهد شد، برای زاگرس نیز این اتفاق می افتد و ظرف کمتر از ۲ روز آینده سهامداران این شرکت می توانند سودهای خود را دریافت کنند.

دیدگاه

بهروز ملکی
کارشناس اقتصاد

کاهش نرخ سود چه اثری بر بازار مسکن خواهد گذاشت؟

رصد نظریات مسئولان اقتصادی، پولی و بانکی کشور، حاکی از آن است که انتظار کاهش نرخ سود بانکی در سال جاری دور از ذهن نیست. حال سوال قابل طرح این است که این کاهش، چه تاثیراتی بر بازار مسکن خواهد داشت.

کاهش نرخ سود بانکی از دو کانال، تقاضای مسکن را تحریک می کند: نخست، با کاهش نرخ سود سپرده گذاری ها، انگیزه سپرده گذاری در بانک، کاهش یافته و بخشی از نقدینگی به سمت بازار مسکن روانه می شود. این مسئله باعث تحریک تقاضای مسکن و در نتیجه افزایش قیمت مسکن می شود. شایان توجه است که به اعتقاد بسیاری از صاحب نظران اقتصاد مسکن در ایران، مهم ترین بازار رقیب مسکن، سپرده های بانکی است.

دوم این که، با کاهش نرخ سود تسهیلات، تمایل خریداران برای پذیرش بدهی بالا و خرید خانه افزایش می یابد که این مسئله، تحریک بیشتر تقاضا و در نهایت افزایش قیمت مسکن را به دنبال دارد.

تحریک قیمت مسکن در هر دو مورد فوق، افزایش فعالیت های سوداگرانه در بخش مسکن را نیز موجب می شود که خود منجر به افزایش قیمت و افزایش انتظارات قیمتی و در نتیجه افزایش دوباره قیمت می شود.

در سمت عرضه نیز کاهش نرخ سود می تواند موجب تعدیل هزینه تمام شده ساخت مسکن شود. با این حال به نظر می رسد، اثر تغییرات بهره بانکی بر سمت تقاضا، به مراتب قوی تر از سمت عرضه است. بر این اساس می توان در مجموع، برآیند اثر تغییرات بهره بانکی را بر تغییرات بازار مسکن، ناهمسو، ارزیابی کرد. مجموع این عوامل موجب افزایش تقاضای مسکن می شود.

همان گونه که در نمودار زیر نیز مشاهده می شود، تغییرات نرخ های سود واقعی (با تعدیل اثر تورم عمومی) تا حدودی ناهمسو با نرخ رشد قیمت مسکن است. در مجموع، میان صاحب نظران اقتصادی، درباره این موضوع که کاهش نرخ بهره می تواند به تحریک بازار مسکن کمک کند، اجماع نظر نسبی وجود دارد. (نمودار)

از سوی دیگر بازار اجاره نیز از اثرات تغییر نرخ سود بانکی، متاثر می شود چرا که مهم ترین عامل تاثیر گذار بر اجاره مسکن، قیمت مسکن است. علاوه بر این، تغییرات نرخ سود بانکی می تواند علاوه بر تغییر اجاره بها، ترکیب دریافت ودیعه (رهن) و اجاره نقدی را تحت تاثیر قرار دهد. بر این اساس هر چه نرخ سود بانکی کاهش یابد، تقاضای موجرین برای ودیعه (رهن) مسکن، کاهش و تقاضا برای دریافت اجاره نقدی، افزایش خواهد یافت.

منبع: اقتصاد نیوز

نبض بازار

جوابیه انجمن صنایع تبدیلی کشاورزی به گزارش خراسان درباره گوجه فرنگی

انجمن صنایع تبدیلی کشاورزی خراسان رضوی به گزارش هفته گذشته روزنامه درباره افت قیمت گوجه فرنگی و عملکرد کارخانه های تولید رب و سس گوجه فرنگی واکنش نشان داد. در این جوابیه که در واکنش به مطلب مندرج در صفحه ۸ روزنامه مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۲ راجع به افت بهای گوجه فرنگی، تنظیم شده آمده است: گوجه فرنگی قابل عرضه در روزهای اخیر مربوط به مناطق جنوبی کشور بوده و لذا انتقال آن از مناطق برداشت محصول تا نقاط دوردست از جمله به مشهد فاقد توجیه اقتصادی است اما جذب فرآوری و مصرف آن مسئولیت و رسالتی بر عهده کارخانجات همجوار برای رفع مشکل کشاورزان زحمتکش منطقه است. میزان تولید رب گوجه فرنگی در کارخانجات داخلی به مراتب بیش از مصرف ملی است از این رو تنها راه مقابله با اشباع بازار داخلی که یکی از پیامدهای اولیه آن شکننده بودن توجیه اقتصادی و در مواردی افت کیفیت محصول است؛ تسهیل صدور کالا به خارج از کشور می باشد. در ادامه این جوابیه با اشاره به مشکلات موجود از جمله نبود مشوق های صادراتی آمده است: علیرغم واقعیت های برشمرده شده تعدادی از کارخانجات استان خراسان رضوی آستین همت بالا زده و با وجود عدم صرفه اقتصادی نسبت به جذب گوجه فرنگی کشاورزان منطقه جنوب کشور مبادرت ورزیده اند تا در حد بضاعت به رونق کشاورزی منطقه حتی الامکان کمک کنند.